

Z A K O N
O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSTUPKU
REGISTRACIJE U AGENCIJI ZA PRIVREDNE REGISTRE

Član 1.

U Zakonu o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, broj 99/11), u članu 9. stav 3. briše se.

Član 2.

U članu 15. stav 2. briše se.

Član 3.

U glavi VI. posle naziva: „OBJAVLJIVANJE PODATAKA I DOKUMENATA”, dodaju se naziv iznad člana i član 36a, koji glase:

„Javno objavljivanje finansijskih izveštaja

Član 36a.

Javno objavljivanje podataka iz finansijskih izveštaja i dokumentacije koja se uz te izveštaje dostavlja Agenciji, Registru finansijskih izveštaja saglasno zakonu koji uređuje računovodstvo, vrši se u skladu sa odredbama tog zakona.”

Član 4.

U članu 49. reči: „1. januara 2014. godine za Registar finansijskih izveštaja i podataka o bonitetu pravnih lica i preduzetnika” zamenjuju se rečima: „1. januara 2015. godine za Registar finansijskih izveštaja”.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tač. 2. i 16. i člana 137. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija, između ostalog, uređuje i obezbeđuje postupak pred sudovima i drugim državnim organima, uređuje i obezbeđuje organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa i pojedina javna ovlašćenja zakonom poverava i organizacijama.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi zbog kojih se predlaže donošenje ovog zakona sadržani su u neophodnosti usklađivanja normi ovog zakona sa novim Zakonom o računovodstvu („Službeni glasnik RS”, broj 62/13), koji uvodi značajne novine u sistem finansijskog izveštavanja u Republici Srbiji. Suština tih novina jeste usklađivanje ove materije sa „dobrom evropskom praksom” i odvajanje obaveze dostavljanja Agenciji za privredne registre, Registru finansijskih izveštaja, podataka iz finansijskih izveštaja u statističke svrhe, a radi zadovoljavanja potreba države, od obaveze dostavljanja finansijskih izveštaja i propisane dokumentacije (odluka o usvajanju finansijskog izveštaja, odluka o raspodeli dobiti, tj. pokriću gubitaka itd. – član 34. Zakona o računovodstvu), radi javnog objavljivanja, a u cilju zadovoljavanja potreba javnosti, tj. svih učesnika na finansijskom tržištu. Pri navedenom, Agencija je dužna da objavi sve dostavljene finansijske izveštaje i dokumentaciju. Isto tako, Zakon propisuje veoma kratke rokove za obradu i javno objavljivanje istih, a sve iz razloga što blagovremenijeg upoznavanja javnosti sa rezultatima poslovanja pravnih lica i preduzetnika (rok za objavljivanje je 60 dana od dana prijema, za potpune i tačne finansijske izveštaje i dokumentaciju, tj 31. oktobar za sve ostale – član 36. st 1. do 3. Zakona). Praktična posledica ovih novina za Agenciju je to da će ona biti dužna da faktički primi i obradi dvostruko veći broj predmeta nego do sada (umesto 160.000 predmeta – njih 320.000), što značajno usložnjava procese rada i uvećava rizike u poslovanju.

S tim u vezi predloženo je da se u Zakonu o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, broj 99/11 - u daljem tekstu: Zakon o postupku registracije), u poglavlju: „II POSTUPAK REGISTRACIJE”, briše odredba člana 9. stav 3. kojom je predviđeno da u slučaju kada se finansijski izveštaji podnose Agenciji preporučenom pošiljkom, da se oni smatraju podnetim danom predaje pošiljke pošti, obzirom da je članom 33. stav 6 i članom 35. stav 6. Zakona o računovodstvu izričito predviđeno da se finansijski izveštaji dostavljaju Agenciji u elektronskom obliku, potpisani kvalifikovanim elektronskim potpisom zakonskog zastupnika. Takođe, predloženo je i brisanje odredbe člana 15. stav 2. Zakona, kojim su uređeni rokovi za registraciju finansijskih izveštaja, obzirom da je i ova materija izričito propisana članom 36. Zakona o računovodstvu (stavom 2. istog člana Zakona propisan je rok za objavljivanje potpunih i računski tačnih finansijskih izveštaja, a stavom 3. rok za objavljivanje neispravnih finansijskih izveštaja). Istovremeno, u poglavlju: „VI OBJAVLJIVANJE PODATAKA I DOKUMENATA”, potrebno je posebnom odredbom urediti javno objavljivanje finansijskih izveštaja i propisane dokumentacije u skladu sa Zakonom o računovodstvu.

Dalje, prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu uređeno je da se odredbe tog zakona koje uređuju dostavljanje i javno objavljivanje finansijskih izveštaja i propisane dokumentacije primenjuju počev od finansijskih izveštaja sastavljenih na dan 31. decembar 2014. godine, dakle u praktičnoj primeni su od 1. januara 2015. godine. S tim u vezi, u završnim odredbama Zakona o postupku registracije početak primene istog na poslove Registra finansijskih izveštaja, potrebno je pomeriti za godinu dana (sa 1. januar 2014. na 1. januar 2015. godine), tj. obezbediti uslove za istovremeni početak primene oba zakona. U protivnom bi se

u Agenciji morala paralelno razvijati dva informacijska sistema koja bi podržavala rad Registra finansijskih izveštaja. Naime, stupanje na snagu novog Zakona o računovodstvu, pred Agenciju stavlja zadatak da u propisanim rokovima obezbedi sve uslove za punu primenu tog zakona, što podrazumeva, uspostavljanje novih metodološko - tehnoloških pravila obrade i javnog objavljivanja finansijskih izveštaja i propisane dokumentacije, te izradu veoma kompleksnog informacijskog sistema. Ovaj sistem između ostalog mora da obezbedi prijem podataka i dokumenata u elektronskoj formi, zatim automatske kontrole računске i logičke usaglašenosti podataka iz finansijskih izveštaja (za svaku od 13 grupa obveznika prema različitim bilansnim šemama, kao i prema različitom obimu finansijskih izveštaja) i na kraju sistem koji će obezbediti prijem elektronski potpisanih dokumenata (uz obaveznu kontrolu elektronskog potpisa zakonskog zastupnika za svakog obveznika). Pored toga, sistem mora da obezbedi i resurse za objavljivanje svih 160.000 finansijskih izveštaja i objavljivanje najmanje 320.000 dokumenata za svaku izveštajnu godinu. Nesporno je da je izgradnja ovakvog informacijskog sistema izuzetno složen i skup projekat koji zahteva puni angažman svih raspoloživih resursa Agencije, pri čemu preostalih 14 meseci za njegovu implementaciju uopšte nije dug period. Pri takvom stanju stvari, trošiti sredstva i vreme na doradu informacijskog sistema Registra finansijskih izveštaja koji bi bio u primeni samo godinu dana, a u skladu sa sada važećim Zakonom o postupku registracije i Zakonom o računovodstvu i reviziji koji prestaje da važi, u najmanju ruku se čini neracionalnim i neekonomičnim. Tim pre, što bi se angažovanjem resursa Agencije na ovim poslovima ozbiljno mogla ugroziti izrada i implementacija gore pomenutog novog informacijskog sistema u skladu sa Zakonom o računovodstvu, koja je svakako nužna. Sledstveno tome, predloženo je i usaglašavanje rokova za početak primene Zakona o postupku registracije i Zakona o računovodstvu - i to od 1. januara 2015. godine. Iz napred navedenog, takođe, proizilazi još jedna veoma važna okolnost, a to je potreba da se predloženi zakon o izmenama i dopunama Zakona o registraciji donese po hitnom postupku, a kako bi se obezbedili uslovi za njegovu primenu od 2014. godine.

III OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona predloženo je brisanje odredbe člana 9. stav 3. Zakona o postupku registracije, kojom je predviđeno da, u slučaju kada se finansijski izveštaji podnose Agenciji preporučenom pošiljkom, oni se smatraju podneti danom predaje pošiljke pošti, obzirom da je član 33. stav 6. i član 35. st. 6. Zakona o računovodstvu izričito predviđeno da se finansijski izveštaji dostavljaju Agenciji u elektronskom obliku, potpisani kvalifikovanim elektronskim potpisom zakonskog zastupnika. Predložena izmena je posledica usaglašavanja Zakona o postupku registracije sa Zakonom o računovodstvu kao matičnim zakonom.

Članom 2. Predloga zakona predloženo je brisanje člana 15. stav 2. Zakona o postupku registracije, kojim su uređeni rokovi za registraciju finansijskih izveštaja, obzirom da je i ova materija izričito propisana članom 36. Zakona o računovodstvu. I ova izmena je posledica usaglašavanja Zakona o postupku registracije sa Zakonom o računovodstvu kao matičnim zakonom.

Članom 3. Predloga zakona, predviđeno je da se posle člana 36. Zakona o postupku registracije, u poglavlju: „VI OBJAVLJIVANJE PODATAKA I DOKUMENATA“, dodaju novi naziv i član 36a, kojim se uređuje način javnog objavljivanja podataka iz finansijskih izveštaja i dokumentacije koja se uz te izveštaje dostavlja Agenciji, Registru finansijskih izveštaja, saglasno zakonu koji uređuje računovodstvo.

Članom 4. Predloga zakona predložena je izmena završne odredbe člana 49. Zakona o postupku registracije, tako da se početak primene ovog zakona na poslove

Registra finansijskih izveštaja pomeri sa 1. januar 2014. na 1. januar 2015. godine, tj. da se isti usaglasu sa početkom primene odredaba Zakona o računovodstvu koje uređuju dostavljanje i javno objavljivanje finansijskih izveštaja i propisane dokumentacije. Istovremeno, usaglašen je i naziv Registra finansijskih izveštaja prema nazivu iz Zakona o računovodstvu.

Članom 5. Predloga zakona predviđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. OPŠTI INTERES ZBOG KOJEG SE PREDLAŽE POVRATNO DEJSTVO ODREDBE ČLANA 4. PREDLOGA ZAKONA

Članom 197. Ustava Republike Srbije utvrđeno je da zakoni i svi drugi opšti akti ne mogu imati povratno dejstvo, a stavom 2. istog člana predviđeno je da izuzetno, samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno dejstvo, ako to nalaže opšti interes utvrđen pri donošenju zakona.

U opštem je interesu da se ujednači početak primene postupka registracije utvrđen Zakonom o računovodstvu („Službeni glasnik RS”, broj 62/13) sa odredbama Zakona o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, broj 99/11), na koji način bi se obezbedilo da se registracija finansijskih izveštaja ne vodi u dva paralelna postupka.

V. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Za ovaj zakon nije potrebno izvršiti analizu efekata zakona, s obzirom na to da se njime ne stvaraju obaveze za privredne i druge subjekte.

VI. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta Republike Srbije.

VII. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlozi za donošenje ovog zakona po hitnom postupku, u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12 – prečišćen tekst), proizlaze iz činjenice da je neophodno obezbediti uslove za njegovu primenu što ranije u 2014. godini, a sve u cilju izbegavanja pravne nesigurnosti po pravna lica i preduzetnike, ali i Agenciju, državne organe i druge državne institucije, koja bi proistekla iz kolizije Zakona o postupku registracije sa Zakonom o računovodstvu.

Takođe, nedonošenjem ovog zakona po hitnom postupku, planirane aktivnosti Agencije na izgradnji i implementaciji novog, izuzetno kompleksnog informacionog sistema, kao preduslova za punu primenu novog Zakona o računovodstvu, bile bi dovedene u pitanje, što će se, nužno, negativno odraziti na samu obradu i javno objavljivanje podataka iz finansijskih izveštaja i propisane dokumentacije, a posledično i na blagovremenost ustupanja tih podataka i dokumenata nadležnim ministarstvima, kao i relevantnim državnim organima (pre svega: Narodnoj banci Srbije, Poreskoj upravi i Republičkom zavodu za statistiku koji su kao korisnici podataka izričito navedeni u Zakonu o računovodstvu).